

УДК 371.72:371.212.3

Даниленко Г. М., Нестеренко В. Г.

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ХАРАКТЕРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (м. Харків)

social.med@yandex.ru

Стаття виконана в рамках НДР ДУ «ІОЗДП НАМН»: Розробити систему профілактичних заходів з оптимізації навчальної діяльності академічно здібних дітей під час їх адаптації до основної школи за умов меритократичної освіти.

Вступ. Виявлені негативні тенденції у стані здоров'я підлітків. Відзначаються погіршення соматичного, репродуктивного здоров'я та хронізація патологічних станів. Осіб із хронічною патологією на 9% більше у школах нового типу, ніж у закладах освіти з традиційною формою організації навчального процесу. Провідні місця належать хворобам ендокринної системи, органу зору, системи травлення, опорно-рухового апарату. За період навчання у гімназіях кількість здорових дітей зменшується на 27%. Це більше, ніж у загальноосвітніх школах навчальних закладах. У загальноосвітніх школах із традиційною організацією навчального процесу найбільшу питому вагу мають хвороби ендокринної системи (38,5%), на другому місці – хвороби крові (анемії (12,1%), на третьому – хвороби органу зору, органів травлення та опорно-рухового апарату (по 9,9%). У гімназіях аналогічно на першому місці – хвороби ендокринної системи (26,4%), на другому – хвороби органу зору (18,2%), на третьому – хвороби опорно-рухового апарату (13,2%). Встановлено залежність стану здоров'я підлітків від їх способу життя: тривалості сну, кратності харчування впродовж дня, заняття спортом та усвідомлення підлітками важливості профілактичних заходів [1]. Існуюча система фізичного виховання не забезпечує збереження здоров'я школярів: частка учнів з високим рівнем адаптаційно-резервних можливостей у різних навчальних закладах коливається у межах 3,0-8,0% у той час, як частка учнів, що формують групу ризику з розвитку хвороб – 52,0-78,0%. За період навчання у школі вдвічі зростає частка дітей зі скаргами на головний біль під час уроків, на біль у спині – у 2,7 рази ($p < 0,001$); зростає частка дітей з захворюваннями кістково-м'язової системи в 1,8 рази ($p < 0,001$). Уроки фізичного виховання впливають на функціональні можливості кардіореспіраторної системи 36,5%, на формування постави – 17,8%, на гармонійність фізичного розвитку – 14,9%, на вегетативну нервову систему – 8,8%, на адаптаційно-резервні можливості – 7,0%, що визначає урок фізичного виховання як один з провідних факторів

формування здоров'я дітей шкільного віку [2]. Такі показники здоров'я школярів, як морфофункціональний розвиток, фізична та розумова працездатність, формування постави, розвиток стомлення залежать від внутрішньо-шкільних факторів: навчального навантаження і розкладу уроків, умов організації фізичного виховання, якості проведення уроку фізкультури ($p < 0,05-0,001$). Ізольований (незалежний) вплив фактору «якість проведення уроку фізкультури» на функціональні можливості кардіореспіраторної системи становить 36,5% загальної дисперсії, на формування постави – 17,8%, на гармонійність фізичного розвитку – 14,9%, на функціональний стан вегетативної нервової системи – 8,8% ($p < 0,05$). Встановлено статеві особливості впливу внутрішньо-шкільних факторів. Для дівчаток усі провідні фактори мають виражений достовірний вплив на вегетативний статус та формування постави, для хлопчиків – на функціональні можливості кардіореспіраторної системи ($p < 0,05$). Найбільший вплив характерний для факторів «навчальне навантаження і розклад уроків» та «якість проведення уроку фізкультури» на функціональні можливості кардіореспіраторної системи (відповідно 24,8% і 36,5%) та формування постави (відповідно 16,1% і 17,8%) [3].

Порушення постави виявлені у більшості випускників шкіл. Зміни у структурі хребта проявляються через те, що діти не повноцінно харчуються, мало рухаються, не дотримуються режиму дня, неправильно сидять, не роблять вправ для формування міцного м'язового корсета. Дослідження показали: в класі тільки дві-три людини мають міцні м'язи, але вже за п'ять-сім хвилин сидіння за партою, вони розслабляються, хребет здавлюється, а кровообіг порушується. Якщо не робити вправ для розвантаження хребта, порушення постави можуть сформуватися доволі швидко. У дітей з поганою поставою накопичуються також інші проблеми – спазм м'язів, порушення правильного дихання та кровообігу, що негативно відображається на процесі навчання. При вивченні розумової працездатності було виявлено, що у дітей з правильною поставою процес перемикавання уваги та зосередженість вище, ніж у сутулих школярів [4]. Також доведено, що позитивний вплив на суглоби мають постійні фізичні навантаження. Заняття фізкультурою позитивно впливають на дихальну систему. Фізична активність має вплив на по-

кращення обміну речовин та на прискорення обміну жирів та вуглеводів в організмі людини [5].

Згідно досліджень, ранкова гімнастика значно підвищує розумову працездатність учнів. Ранкова гімнастика, що систематично проводиться людиною, є важливим фактором, що стимулює розумову працездатність та покращує загальний стан організму [6]. Доведено, що зараз знижена рухова активність школярів основної школи за рахунок нефізичної діяльності (гра у комп'ютерні ігри, захоплення ігровими автоматами, тощо). Виявлено збільшення захворюваності серед школярів, що є результатом гіподинамії [7].

Мета роботи: визначення гендерних особливостей впливу фізичної активності на успішність навчальної діяльності учнів основної школи.

Об'єкт і методи дослідження. Для проведення досліджень було задіяно 1050 учнів дев'ятих класів, з них обрано 989 анкет для аналізу. Дослідження проводилось за допомогою анонімного анкетування. Отримані дані були розподілені на 4 групи в залежності від фізичної активності учнів протягом тижня та за гендерною ознакою. Група 1 – ті школярі, які займаються спортом майже щодня. Група 2 – ті, які відвідують спортивні секції 4-5 днів на тиждень. Група 3 – ті, які займаються спортом 2-3 дні на тиждень. Група 4 – ті школярі, які взагалі не займаються спортом. Отримані дані проаналізовано з використанням методів варіаційної статистики, кореляційного та дисперсійного аналізу (програма SPSS-17).

Результати дослідження та їх обговорення. З метою вивчення фізичної активності школярів та успішності їх навчання проведено анкетування. Група 1 – ті школярі, які займаються спортом майже щодня. Група 2 – ті, які відвідують спортивні секції 4-5 днів на тиждень. Група 3 – ті, які займаються спортом 2-3 дні на тиждень. Група 4 – ті школярі, які взагалі не займаються спортом. Проаналізовано результати анкетування та отримані дані внесені у **таблицю 1**.

В результаті досліджень виявлено:

серед учнів, що отримують переважно відмінні оцінки немає великої різниці між тими, хто за-

ймається спортом і тими, хто не займається (група 1 – 6,0%, група 4 – 6,3%). Є гендерна відмінність, у всіх групах дівчата складають більший відсоток відмінників, ніж хлопці. Серед учнів, що займаються на «добре та відмінно» також спостерігається перевага дівчат. Так, у групі 1 відсоток дівчат, що навчаються на «добре та відмінно» складає 20,1%, а хлопці – 16,1%. У групі 2 відсоток дівчат становить 18,4%, а хлопців 16,5%. Група 3 – 25,0% дівчат та 12,1% хлопців, що у два рази менше, ніж у дівчат. Група 4 представлена аналогічно 19,3% дівчат та 13,9% хлопців. Серед учнів, що займаються переважно на «добре», більший відсоток належить учням, що займаються спортом майже щодня 27,7% в той час, як учні, що не займаються спортом складають 22,1%. В цій групі майже немає відсоткової різниці між хлопцями та дівчатами, окрім групи 4. В групі 4 на оцінку переважно «добре» навчаються 36,1% хлопців та 14% дівчат. Серед школярів, що отримують «добре» та «задовільно» також немає великої різниці між хлопцями та дівчатами, а також залежності від фізичної активності. У школярів, які отримують переважно «задовільно» найбільший відсоток склали хлопці, які не займаються спортом – 19,4%, а найменший – дівчата, які займаються спортом 2-3 дні на тиждень – 9,9%. Серед учнів, які отримують «задовільно» та «незадовільно» найбільший відсоток складають дівчата, які не займаються спортом, а найменший – дівчата, які займаються спортом 2-3 рази на тиждень. У групі школярів, що займаються спортом майже щодня переважають учні, що отримують оцінки «добре» – 27,7%. У групі 2 переважають оцінки «добре» – 28,9%. У групі 3 переважають оцінки «добре» та «задовільно» – 28,3%. У групі 4 переважають оцінки «добре» та «задовільно» – 22,1%.

Проаналізувавши результати досліджень бачимо, що дівчата навчаються краще за хлопців. Дівчата, що займаються спортом 4-5 разів на тиждень, склали більший відсоток відмінниць, ніж інші.

З метою вивчення важливості оцінок в житті школярів проведено анкетування. Група 1 – ті школярі, які займаються спортом майже щодня. Група 2 – ті, які відвідують спортивні секції 4-5 днів на тиждень.

Таблиця 1.

Розподіл відповідей учнів щодо успішності навчання, %

Показники	Група 1		Група 2		Група 3		Група 4	
	Хлопці (n=218)	Дівчата (n=164)	Хлопці (n=103)	Дівчата (n=88)	Хлопці (n=132)	Дівчата (n=172)	Хлопці (n=36)	Дівчата (n=57)
Переважно на «відмінно»	3,7#	9,1#	1,0	11,5	6,8	7,0	5,6	7,0
«Добре» та «відмінно»	16,1	20,1	16,5	18,4	12,1	25,0	13,9	19,3
Переважно «добре»	24,4	31,7*	28,2	29,9	22,0	25,0	36,1	14,0*
«Добре» та «задовільно»	25,8	20,1	21,4	17,2	29,5	27,9	16,7	22,8
Переважно на «задовільно»	17,5	12,2	14,6	11,5	18,2	9,9	19,4	14,0
Часто маю «незадовільно»	12,4	6,7*	18,4	11,5	11,4	5,2	8,3	22,8*

Примітка. p<0,05 : * – між групами, # – між хлопцями та дівчатами.

Група 3 – ті, які займаються спортом 2-3 дні на тиждень. Група 4 – ті школярі, які взагалі не займаються спортом. Проаналізовано результати анкетування та отримані дані внесені у **таблицю 2**.

Результати щодо ставлення учнів до оцінок у школі (за даними **таблиці 2**), показали наступне:

дуже важливі шкільні оцінки для 29,5% дівчат та 24,0% хлопців, що займаються спортом майже щодня. У групі 2 важливість шкільних оцінок відмічають 31,8% дівчат та 22,3% хлопців. У групі 3 показник важливості оцінок складає 32,0% серед дівчат та 13,6% серед хлопців. Серед тих, хто не займається спортом важливість оцінок відмічають 22,8% дівчат та 8,3% хлопців. У групі учнів, що займаються спортом майже щодня, шкільні оцінки важливі для 50% опитаних. Відсоток дівчат складає 51,2%, а хлопців 48,8%. У групі 2 шкільні оцінки важливі для 47,2%. Хлопці склали 48,5% та дівчата — 45,5%. Для школярів 3 групи шкільні оцінки важливі для 46,0%. Серед них 48,5% хлопці та 42,4% дівчата. У групі 4 шкільні оцінки важливі для 43,2% школярів. Серед них 47,4% дівчат та 36,1% хлопців. Зовсім не важливі оцінки для 1,8% хлопців, що займаються спортом майже щодня. У всіх групах школярів відмічається важливість шкільних оцінок незалежно від статі та об'єму фізичного навантаження протягом тижня.

З метою вивчення якості виконання домашнього завдання проведено анкетування. Група 1 – ті школярі, які займаються спортом майже щодня. Група 2 – ті, які відвідують спортивні секції 4-5 днів на тиждень. Група 3 – ті, які займаються спортом 2-3 дні на тиждень. Група 4 – ті школярі, які взагалі не займаються спортом. Проаналізовано результати анкетування та отримані дані внесені у **таблицю 3**.

школярів, що займаються спортом майже щодня. Серед них 1,4% хлопців та 0,6% дівчат. У другій групі школярів (займаються спортом 4-5 днів на тиждень) роблять усе домашнє завдання 43,3%. Серед них дівчата складають 50,0% та хлопці – 38,2%. Школярі цієї групи, які роблять те, що можуть складають 45,9% (дівчата 43,2% та хлопці 47,1%). Ніколи не роблять домашніх завдань 1,5% школярів. Серед них 2,9% хлопців та 0% дівчат. Серед тих, хто займається спортом 2-3 рази на тиждень, роблять все домашнє завдання 28,7% школярів. Серед них 36,0% дівчат та 19,1% хлопців. В цій групі 58,4% школярів роблять те, що можуть (56,4% дівчат та 60,3% хлопців). Ніколи не роблять домашніх завдань 2,3% хлопців, що займаються спортом 2-3 рази на тиждень. Серед школярів, які не займаються спортом, відсоток тих, хто робить все домашнє завдання, складає 30,9% (дівчата 33,3% та хлопці 28,6%). 50,0% школярів виконують тільки те, що можуть. З них 52,6% дівчат та 45,7% хлопців. Ніколи не роблять домашнє завдання 2,1% школярів, що не займаються спортом (1,8% дівчат та 2,9% хлопців). Рівень фізичної активності протягом дня має значний вплив на якість виконання домашнього завдання та сприяє скороченню часу, що відводиться для виконання завдань ($p < 0,05$). Згідно отриманих даних виявлено, що більшість школярів роблять тільки те домашнє завдання, що можуть. Значний відсоток школярів роблять усе, що задають додому. Зовсім незначна частина школярів взагалі не роблять домашнього завдання. Третина дівчат першої групи (33%) виконує домашнє завдання 2 години і більше, частка хлопців цієї групи, що витрачає такий саме час на виконання домашніх завдань становить 23% ($p < 0,05$). У третій групі част-

Таблиця 2.

Розподіл відповідей учнів щодо значимості оцінки, %

Показники	Група 1		Група 2		Група 3		Група 4	
	Хлопці (n=218)	Дівчата (n=164)	Хлопці (n=103)	Дівчата (n=88)	Хлопці (n=132)	Дівчата (n=172)	Хлопці (n=36)	Дівчата (n=57)
Дуже важливо	24,0*	29,3*	22,3	31,8	13,6*	32,0	8,3*	22,8*
Важливо	48,8	51,2	48,5	45,5	48,5	42,4	36,1	47,4
В якійсь мірі важливо	21,7*	16,5	23,3	21,6	32,6*	23,8	38,9	26,3
Не дуже важливо	3,7*	3,0	4,9	1,1	5,3	0,6	16,7*	3,5
Зовсім не важливо	1,8*#	0,0#	1,0	0,0	0,0*	1,2	0,0*	0,0

Примітка. $p < 0,05$:* — між групами, # — між хлопцями та дівчатами.

За наведених даних у **таблиці 3**, щодо виконання домашніх завдань, видно:

серед школярів, які займаються спортом майже щодня, відсоток тих, хто робить усе домашнє завдання складає 42,0%. Серед них 50,9% дівчат та 35,6% хлопців. Школярі цієї групи, які роблять те, що можуть складають 49,1% (дівчата 44,2% та хлопці 52,8%). Школярі 1 групи, які роблять домашнє завдання, яке подобається, складають 5,7% (хлопці 7,4% та дівчата 3,7%). Роблять домашнє завдання тільки через страх покарання 1,3% школярів першої групи. Ніколи не роблять домашніх завдань 1,0%

ка школярів, що витрачають на домашні завдання 2 і більше годин становить 18% ($p < 0,05$). Одну годину щодня на виконання домашніх завдань витрачають 23% школярів 1 групи, 15% школярів 3 групи та 14% школярів 4 групи ($p < 0,05$). При цьому встановлено, що показник хлопців першої групи перевищує показник хлопців третьої групи та складає відповідно 27% та 16% ($p < 0,05$). Взагалі не займаються вдома 16% школярів 1 групи та 27% школярів 4 групи ($p < 0,05$). Активні заняття спортом впливають на швидкість, якість та об'єм виконання домашнього завдання. По кількості прочитаних книжок протягом останнього

Розподіл відповідей учнів щодо обсягу виконання домашнього завдання, % до тих, хто відповів, %

Показники	Група 1		Група 2		Група 3		Група 4	
	Хлопці (n=218)	Дівчата (n=164)	Хлопці (n=103)	Дівчата (n=88)	Хлопці (n=132)	Дівчата (n=172)	Хлопці (n=36)	Дівчата (n=57)
Роблю все, що задають	35,6*#	50,9*#	38,2	50,0	19,1*	36,0*	28,6	33,3*
Роблю те, що можу	52,8	44,2*	47,1	43,2	60,3	56,4*	45,7	52,6
Роблю те, що подобається	7,4	3,7	7,8	4,5	11,5	4,1	8,6	5,3
Роблю лише тоді, коли очікую покарання	2,3#	0,0#	2,9	0,0	3,8	1,7	8,6	5,3
Ніколи не роблю	1,4	0,6	2,9	0,0	2,3	0,0	2,9	1,8
Інше	0,5	0,6	1,0	2,3	3,1	1,7	5,7	1,8

Примітка. $p < 0,05$:* — між групами, # — між хлопцями та дівчатами.

року (2-3) відмічається: у 1 групі 26% хлопців та 32% дівчат, у 2 групі 22% хлопців та 31% дівчат, у 3 групі 13% хлопців та 22% дівчат та у 4 групі 25% хлопців та 23% дівчат ($p < 0,05$). Жодної книжки протягом останнього року не прочитали 25% хлопців та 18% дівчат 1 групи, 32% хлопців та 12% дівчат 2 групи, 47% хлопців та 13% дівчат 3 групи, 47% хлопців та 37% дівчат 4 групи ($p < 0,05$). Таким чином можна відмітити, що кількість читаючих дівчат серед тих, що займаються спортом перевищує кількість читаючих хлопців. Та навпаки серед 4 групи кількість читаючих хлопців перевищує кількість читаючих дівчат. Проте є і від'ємний показник, це відсоток школярів, які взагалі не читають книжок і серед них 47% склали хлопці 3 та 4 груп та 37% дівчат 4 групи. За розподілом вільного часу отримано такі результати: серед школярів 1 групи майже не мають вільного часу 25% хлопців та 37% дівчат, у 2 групі – 19% хлопців та 33% дівчат, у 3 групі – 23% хлопців та 31% дівчат, у 4 групі – 14% хлопців та 27% дівчат. Майже весь час вільний є у 5% хлопців 1 групи, 7% хлопців 2 групи, в той час, як дівчата цих груп склали 0% за даним показником. Майже весь час вільний у 5% хлопців та 2% дівчат 3 групи, 11% хлопців та 9% дівчат 4 групи ($p < 0,05$). За показником вільного часу є суттєва гендерна різниця. Також є різниця між дівчатами, що займаються спортом майже щодня, та тими, хто не займається спортом взагалі. Найбільше вільного часу у хлопців, які взагалі не займаються спортом.

Висновки

1. Дівчата навчаються краще за хлопців. Дівчата, що займаються спортом 4-5 разів на тиждень, склали більший відсоток відмінниць, ніж дівчата інших груп.

2. Шкільні оцінки важливі школярам, які займаються спортом майже щодня, як для хлопців, так і для дівчат. Не дуже важливі оцінки для хлопців, що не займаються спортом. Також відмітимо, що для 1,8% хлопців, що займаються спортом майже щодня, шкільні оцінки взагалі не важливі.

3. Весь обсяг домашнього завдання робить переважна більшість школярів обох статей та усіх груп фізичного навантаження. Найбільший відсоток спостерігається серед дівчат, які займаються спортом майже щодня. Найменший відсоток серед хлопців, що займаються спортом 2-3 рази на тиждень.

4. Таким чином можна сказати, що дівчата значно відповідальніше ставляться до занять, ніж хлопці. Також можна відмітити, що заняття спортом допомагають школярам зосередитися, що в свою чергу сприяє виконанню домашнього завдання в повному обсязі.

5. Взагалі не робить домашнього завдання третина хлопців, що займаються спортом майже щодня, а також третина хлопців, що взагалі не займаються спортом. Серед дівчат цей показник значно нижчий.

6. Заняття спортом впливають на якість виконання домашніх завдань як у хлопців, так і у дівчат. Спортивні заняття впливають на швидкість виконання домашніх завдань у дівчат.

7. Спорт впливає на кількість вільного часу у дівчат. У 1 та 2 групах відсоток дівчат, що відповіли на питання про вільний час «майже весь час вільний», склав 0%. Майже не мають вільного часу більше третини дівчат 1 групи та третина дівчат 2 групи. Найбільшу кількість вільного часу мають хлопці, які не займаються спортом.

8. Найбільш читаючі виявлені дівчата, що займаються спортом та хлопці, які взагалі спортом не займаються.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому буде проведено дослідження гендерних відмінностей якості життя школярів. Буде проведена гігієнічна оцінка підручників та аналіз стану здоров'я школярів різних груп.

Література

1. Гозак С.В. Влияние факторов учебного процесса на показатели здоровья школьников / С.В. Гозак // Довкілля та здоров'я. – 2012. – № 3. – С. 17-20.
2. Гозак С.В. Умственная работоспособность у суточных детей ниже [Электронный ресурс] / С.В. Гозак. – 2012. – Режим доступа до ресурсу: <http://fakty.ua/152461-gigienist-svetlana-gozak-u-shkolnika-kotoryj-nepravilno-sidit-za-partoj-narushenie-osanki-mozhet-sformirovatsya-uzhe-cherez-dva-mesyasa>.
3. Гозак С.В. Динаміка рухової активності міських учнів середнього шкільного віку / С.В. Гозак, О. Єлізарова, А. Парац // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. – № 3. – С. 93-104.
4. Здоров'я школярів загальноосвітніх навчальних закладів різного типу / І.О. Калиниченко, О.В. Стеценко, Н.М. Стеценко, Н.М. Стефанік // Вісник СумДУ. Серія 176 «Медицина». – 2012. – № 1. – С. 172-177.
5. Полька Н.С. Оптимізація фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах / Н.С. Полька, С.В. Гозак, О.Т. Єлізарова // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 2. – С. 12-17.
6. Танюкова Г.П. Влияние спорта на здоровье ребенка. [Электронный ресурс] / Г.П. Танюкова. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: <http://nsportal.ru/detskiy-sad/materialy-dlya-roditeley/2013/06/15/vliyanie-sporta-na-razvitie-rebyonka>.
7. Тимофеева А.О. Влияние двигательной активности на умственную и физическую работоспособность обучающихся. [Электронный ресурс] / А.О. Тимофеева. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: http://kandaekologji.ucoz.ru/fizkultura_i_zdorovje.doc.

УДК 371.72:371.212.3

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ХАРАКТЕРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ

Даниленко Г. М., Нестеренко В. Г.

Резюме. У статті розкрито вплив фізичної активності на успішність учбової діяльності школярів. Проведено аналіз впливу рівня фізичного навантаження на успішність навчання та на відношення учнів до оцінок, а також час, за який учні виконують домашнє завдання. Проведено гендерне порівняння відмінності успішності навчання.

Протягом останніх років рівень фізичної активності школярів значно знизився. Зростає учбове навантаження, обсяг навчального матеріалу, змінюється характер навчальної діяльності. Все більше школярів відмічають більший інтерес до комп'ютерних, ніж до активних видів відпочинку або спорту. Важливість ведення здорового способу життя не є пріоритетом у сучасних школярів.

В ході дослідження виявлено, що дівчата навчаються краще за хлопців. Заняття спортом впливають на якість виконання домашніх завдань як у хлопців, так і у дівчат. Спортивні заняття впливають на швидкість виконання домашніх завдань у дівчат.

Ключові слова: фізична активність, навчальна діяльність, успішність навчання, гендерні відмінності навчання.

УДК 371.72:371.212.3

ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ХАРАКТЕРА УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С УЧЕТОМ ФИЗИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ

Даниленко Г. Н., Нестеренко В. Г.

Резюме. В статье описано влияние физической активности на успешность учебной деятельности школьников. Проведен анализ влияния уровня физической нагрузки на успешность обучения и на отношение учащихся к оценкам, а также время, за которое учащиеся выполняют домашнее задание. Проведен гендерный анализ успеваемости.

В последние годы уровень физической активности школьников значительно снизился. Растет учебная нагрузка, объем учебного материала, меняется характер учебной деятельности. Все больше школьников отмечают больший интерес к компьютерным, чем к активным видам отдыха или спорта. Важность ведения здорового образа жизни не является приоритетом у современных школьников.

В ходе исследования выявлено, что девочки учатся лучше мальчиков. Занятия спортом оказывают влияние на качество выполнения домашних заданий как у ребят, так и у девочек. Спортивные занятия влияют на скорость выполнения домашних заданий у девочек.

Ключевые слова: физическая активность, учебная деятельность, успешность обучения, гендерные различия обучения.

UDC 371.72:371.212.3

GENDER CHARACTERISTICS OF THE NATURE OF EDUCATIONAL ACTIVITIES, TAKING INTO ACCOUNT PHYSICAL ACTIVITY

Danilenko G. M., Nesterenko V. G.

Abstract. The article describes the influence of physical activity on the success of schoolchildren's educational activity. The analysis of the effect of the level of physical stress on the success of training and on the ratio of students to the assessments, as well as the time for which students do their homework. Gender analysis of academic performance was carried out.

In recent years, the level of physical activity of schoolchildren has significantly decreased. The training load, the volume of educational material is growing, the nature of educational activity is changing. More and more students note a greater interest in computer than in active recreation or sports. The importance of maintaining a healthy life-style is not a priority for modern schoolchildren.

Object and methods. For the research were involved in 1,050 ninth grade students, including 989 questionnaires selected for analysis. The study was conducted using anonymous questionnaires. The data were divided into 4 groups depending on the physical activity of students during the week and by gender. Group 1 — those students who play sports almost every day. Group 2 — those attending sporting activities 4-5 days a week. Group 3 — those involved in sports 2-3 days a week. Group 4 — those students who do not play sports.

As a result of studies found:

- in all groups of girls make up a larger percentage of achievers than the boys.

- there is a difference between girls involved in sports almost every day, and those who do not play sports at all.

Most free time have guys who do not play sports.

Conclusions

1. Girls learn better than boys. The girls involved in sports 4-5 times a week, made an excellent higher percentage than girls of other groups.

2. School evaluations are important to students who play sports almost every day, both for boys and for girls. Not very important evaluation for boys that are not involved in sports. Note that for 1.8% of boys involved in sports almost every day, school evaluation does not matter.

3. The entire amount of homework makes the vast majority of students of both sexes and all group exercise. The highest percentage observed among girls who play sports almost every day. The smallest percentage of boys involved in sports 2-3 times a week.

4. Thus we can say that girls are much more responsible attitude to studies than boys. You can also note that sports help students concentrate, which in turn contributes homework in full.

5. Do not make homework a third of boys involved in sports almost every day, and a third of boys who do not play sports. Among girls this figure is much lower.

6. Sports affect the quality of homework both boys and girls. Sports activities affecting the rate of homework girls.

7. Sport affects the amount of free time the girls. In groups 1 and 2 percent of girls responded to the question of free time «is almost always free», was 0%. Almost no free time more than a third of group 1 and group 2 girls one-third. The greatest amount of free time with boys who are not involved in sports.

8. Most reading found girls who play sports and boys who do not sport at all.

Keywords: physical activity, learning activity, learning success, gender learning differences.

Рецензент — проф. Катрушов О. В.

Стаття надійшла 15.03.2017 року

УДК 613.648.2:616 – 073.75] – 047.37

¹Куцак А. В., ¹Севальнєв А. І., ²Костенецький М. І., ¹Кривсун К. В., ¹Рибовалова Т. О.

ВИВЧЕННЯ ЧАСТОТИ ТА ДОЗ ОПРОМІНЕННЯ

ЗА РАХУНОК РЕНТГЕНОДІАГНОСТИЧНИХ ПРОЦЕДУР

¹Запорізький державний медичний університет (м. Запоріжжя)

²ДУ «Запорізький обласний лабораторний Центр СЕС України»

(м. Запоріжжя)

alla758@ukr.net

Дана робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри загальної гігієни та екології ЗДМУ «Комплексна оцінка і управління ризиками для здоров'я в умовах Запорізької області» (№ 0112U005646) шифр (Ін. 14.02.01.11).

Вступ. Медичні процедури в світі вносять другий за величиною вклад в опромінення людей [8,9]. В Україні, за даними Інституту громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України, доза опромінення від медичної діагностики складає 0,5 мЗв·рік⁻¹, що дорівнює 7% від усієї дози опромінення населення [6].

Слід зазначити, що в останні роки за рахунок впровадження передових інноваційних технологій

(комп'ютерна рентгенівська томографія, ангиографія) відзначається збільшення доз опромінення пацієнтів. За даними вітчизняних авторів [7] в Україні у 2013 році проведено 50,4 млн. рентгенодіагностичних процедур, тобто 1,2 процедури на душу населення. При цьому індивідуальна ефективна доза опромінення склала 0,8 мЗв на людину.

В зв'язку з тим, що нормування доз опромінення пацієнтів при променевої діагностиці не застосовується, дуже важливо правильно визначити ефективні підходи до оптимізації радіаційного захисту пацієнтів та обґрунтування необхідності проведення рентгенологічних процедур. У 105 Публікації МКРЗ [4] пропонується здійснювати керування опроміненням